

SZAKMAI TANÁRKÉPZÉS PEDAGÓGIA ÉS PSZICHOLÓGIA ZÁRÓVIZSGA TÉTELSOR

1. a. A tanítási-tanulási folyamat tervezése és tantermi menedzselése (tervezési szintek: NAT - kerettanterv - tanmenet - tanóra, az óraterv szerepe és legfontosabb elemei)

TANTÁRGY: Pedagógiai folyamat I.

IRODALOM:

- Chrappán M. (2020). *Didaktika I.* Debreceni Egyetemi Kiadó. Elérhető a következő linken: <https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/d3c76629-426f-4db1-81fd-fd8b7bb98a9b/content>
- Chrappán M. (2022). A NAT evolúciója 2010–2021 között. *Educatio*, 31(1), 30–47.

1. b. A tehetség meghatározása, tehetségmodellek, tehetségesek jellemzői, érzékenység, kudarc, önértékelés, a teljesítményértékelés szerepe a pozitív énkép kialakításában

2. a. Az általános tanulásszervezési feladatok (motiválás, aktivizálás, megerősítés, differenciálás, tanulásszervezési munkaformák: frontális, csoportos, egyéni és hálózatos tanulás)

TANTÁRGY: Didaktika

IRODALOM:

- Chrappán M. (2022). *Didaktika II.* Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Heacox, D. (2006). *Differenciálás a tanításban, tanulásban.* Szabad Iskolákért Alapítvány.

2. b. Intelligencia, intelligencia modellek, genetikai és környezeti tényezők hatásai, érzelmi intelligencia, kreativitás az iskolában, a kreatív személy jellemzői, a kreativitást segítő tényezők

3. a. Mérés-értékelés (elméleti alapok, mérések az osztálytermi munkában, feladatlapok analízise)

TANTÁRGY: Pedagógiai folyamat II.

IRODALOM:

- Bognárné Kocsis J. (2014). *Pedagógiai kutatások módszertana és statisztikai alapjai.* Pannon Egyetemi Kiadó.
- Buda A. (2011). *Értékelési filozófiák és pedagógiai mérés.* RE-PE-T-HA-KÖNYVEK (Sorozatszerkesztő: Chrappán Magdolna) Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok

https://www.researchgate.net/publication/309619743_Ertekelesi_filozofiak_es_pedagogiai_meres

3. b. Krízisek, krízist kiváltó események, a serdülőkor krízisei, a diákok problémájának kezelése

4. a. Pedagógus a gyakorlatban (a kezdő tanár problémái, a reflektív tanári habitus, szakma és hivatás, diák – tanár, tanár – tanár és tanár – szülő kapcsolatok)

TANTÁRGY: A tanári pálya komplex kérdései

IRODALOM:

- Chrappán M. (2020). *Didaktika I.* Debreceni Egyetemi Kiadó. Elérhető a következő linken: <https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/d3c76629-426f-4db1-81fd-fd8b7bb98a9b/content>
- Ginnis, P. (2007). Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Pécs, Pécsi Direkt kft. – Alexandra.
- Pusztai G., Ceglédi, T., Bacskai, K., & Pally, K. (szerk.) (2024). *Az iskola-szülő kapcsolattartás gyakorlatai. Intervenciók, programok, gyakorlatok pedagógusoktól pedagógusoknak.* Oktatókutatók könyvtára 21. CHERD-H. https://real.mtak.hu/205869/7/Iskola-csal%C3%A1d%20kapcsolattart%C3%A1s_%20intervenci%C3%B3k%20programok%20gyakorlatok%20TORDELT_24.09.25.B5.pdf
- Szabó L. T (2010). Bevezetés a tanári mesterségbe. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Szűcs Tímea (2021). A mérnök-tanári pálya kérdései. Nem is olyan egyszerű a tanári mesterség? „Koooperatív képzések és Oktatási innováció a Szakmai Tanárképzésben Kelet-Magyarországon (KOSZT)” az EFOP-3.5.2-17-2017-00001 számú projekt

4.b. A személyiség fogalma, jellemzői, a személyiséget befolyásoló tényezők

5. a. Tanulásszervezés, kollaboráció és mérés digitális környezetben. Felhőalapú rendszerek és LMS keretrendszerek a gyakorlatban (Google Tanterem). Közös osztálytermi munka és ötletelés faliújságokon [Padlet / FigJam]. Formatív értékelés, szavazás és játékos kvízek (Kahoot, Mentimeter, Quizizz, LearningApps) **Digitális tananyagkészítés és mesterséges intelligencia az oktatásban.** Vizuális és interaktív tananyagok fejlesztése (Canva, Genially). Generatív AI alkalmazása az oktatói

munkában (feladatgenerálás, óravázlatok). Intelligens forrásfeldolgozás és tanulástámogatás (Google NotebookLM)

TANTÁRGY: IKT az oktatásban

IRODALOM:

- Prantner Cs. (2025). Hibrid tanulást támogató digitális felületek innovatív tervezésének módszertana. Oktatói portál esettanulmányok. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. <https://doi.org/10.21862/Hibridtanulas/2025/4291>
- Buda A. & Györgyi Z. (szerk.) (2024). Mesterséges intelligencia és oktatás [Tematikus szám]. Educatio, 33(1). <https://www.akjournals.com/view/journals/2063/33/1/2063.33.issue-1.xml>

5. b. Szocializációs folyamatok és társas jelenségek összefüggései

6. a. A különleges bánásmódot igénylő tanulói csoportok kommunikációs és oktatási jellegzetességei, szükségletei, fejlesztési lehetőségei az integrált oktatásban (sajátos nevelési igény (SNI), beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség (BTMN), törvényi szabályozás, támogatási formák, iskolai integráció-inklúzió kérdései).

TANTÁRGY: Különleges bánásmód pedagógiája

IRODALOM:

- Czifrusz D. & Gyöngyösi K. (2023). SNI és BTMN tanulók a szakképzésben: fogalmi keretek és statisztikai adatok.
- Kovács K. E. (szerk.) (2024). *Különleges bánásmód a köznevelésben* Debreceni Egyetemi Kiadó ISBN 978-963-615-103-4
- Mohai K., Perlusz A. & Katona N. (2020). Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. Online: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=154929.229239

6.b. Tanulói személyiség megismerésének módszerei (megfigyelés, kérdőíves módszerek, interjú, dokumentumelemzés)

7. a. A gyermekvédelem pedagógiája (a gyermekvédelmi törvény célja és alapelvei; a gyermekek védelmének rendszere, különös tekintettel a gyermekjóléti alapellátásokra és a gyermekvédelmi szakellátásokra; pedagógusok, családok és iskolai segítő szakemberek együttműködése a köznevelésben).

TANTÁRGY: Hátrányos helyzetű tanulók az oktatásban

IRODALOM:

Kötelező szakirodalom:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, hatályos változat. Elérhető (Nemzeti Jogszabálytár): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.tv>
- Csók C., Alter E., Bacskai K., Dan B. A. & Pusztai G. (2025). A pedagógiai munkát segítő szakemberek lehetőségei a család-iskola partnerség erősítésében. In: Rébay Magdolna & Vincze Tamás: A bátorító pedagógus. 83–103. CHERD-Hungary. <https://mek.oszk.hu/28400/28491/>
- Csók C. (2026). A láthatatlan segítőktől az iskolai teammunkáig? Rekrutáció, szakmai szocializáció és hivatásfelfogás. Debrecen, CHERD-Hungary.
- Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlatahoz az iskolában. Elérhető: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/efop194/194_Utmutato_iskola_190710.pdf
- V. Gönczi I. (2015). A gyermekvédelem és az iskola. In: Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. Pécs, PTE, 211–241. o. Elérhető: <https://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>

7.b. Az értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődés jellegzetességei a különböző életkori szakaszokban

8. a. Hátrányos helyzetű tanulók az oktatásban (hátrányos helyzet, iskolai hátrány és kezelésének lehetőségei; a nevelő-oktató munkát támogató szakemberek szerepe: iskolai szociális segítők, iskolapszichológusok, pedagógiai asszisztensek).

TANTÁRGY: Hátrányos helyzetű tanulók az oktatásban

IRODALOM:

- Ceglédi T. (2020). Reziliencia elméletek és gyakorlatok. In: Pusztai G. (2020). Nevelésszociológia: Elméletek, közösségek, kontextusok. Debreceni Egyetemi Kiadó.

- Ceglédi Tímea, Godó Katalin, Oláh Róbert (2020). Hátrányból reziliencia. Tananyag a Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában c. kurzushoz. Debrecen: Debreceni Egyetem. 12-15., 25-30., 33-38., 38-49. oldalak
- Csók C. (2026). A láthatatlan segítőktől az iskolai teammunkáig? Rekrutáció, szakmai szocializáció és hivatásfelfogás. Debrecen, CHERD-Hungary.
- Várnagy E. & Várnagy P. (2000). A hátrányos helyzet pedagógiája. Comenius Bt., Pécs ISBN 963 9062 32 4

8. b. Énkép és önértékelés a serdülőkorban

9. a. A család szerepe a tanulók nevelésében és oktatásában (családi háttér és tanulói eredményesség, családstruktúra változásának hatása, család és a pedagógusok együttműködésének jelentősége, tanulmányi pályafutás és a prokreációs család)

TANTÁRGY: Nevelésszociológia

IRODALOM:

- Engler Á. (2020). Családi közösségek. In Pusztai. G. (szerk.). *Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok* DUPress, Debrecen, 133-158.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Meleg Cs. (2015). Nevelésszociológiai problémakörök és nézőpontok. In Varga A. (szerk.). *A nevelésszociológia alapjai*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Wlisslocki Henrik Szakkollégium. pp. 19–36. URL: <http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>
- Pusztai G., Ceglédi, T., Bacsikai, K., & Pally, K. (szerk.) (2024). Az iskola-szülő kapcsolattartás gyakorlatai. Intervenciók, programok, gyakorlatok pedagógusoktól pedagógusoknak. Oktatókutatók könyvtára 21. CHERD-H.
https://real.mtak.hu/205869/7/Iskola-csal%C3%A1d%20kapcsolattart%C3%A1s_%20intervenci%C3%B3k%2C%20programok%2C%20gyakorlatok%20_TORDELT_24.09.25.B5.pdf
- Pusztai, G. (Szerk.). (2025). A család-iskola partnerség szülői nézőpontból: Vizsgálatok három országban. CHERD-Hungary. <https://mek.oszk.hu/28400/28416/28416.pdf>

9.b. A tanár-diák interakciók, tanulók közötti interakciók, iskolai csoportokon belüli és csoportok közötti interakciók főbb sajátosságai

10. a. Az iskolai teljesítmény kulturális, társadalmi, pedagógiai összefüggései: (Az iskolai szocializáció értelmezési paradigmái. A tanulmányi életút során hasznosítható tőkefajták. Reziliencia és kompenzáló tényezők)

TANTÁRGY: Nevelésszociológia

IRODALOM:

Kötelező szakirodalom:

- Ceglédi T. (2020). Reziliencia és kompenzáló tényezők. In Pusztai. G. szerk. Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok DUPress, Debrecen, 101-129.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Pusztai G. (2020). Az iskolai szocializáció értelmezési paradigmái. In Pusztai. G. szerk. Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok DUPress, Debrecen, 13-28.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Pusztai G. (2020). A tanulmányi életút során hasznosítható tőkefajták. In Pusztai. G. szerk. Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok DUPress, Debrecen, 29-54.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Varga A. (szerk.) (2015). A nevelésszociológia alapjai. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Neveléstudományi Intézet, Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislöck Henrik Szakkollégium. <http://doi.org/10.15170/BTK.2015.00004>

10. b. A pedagógus hatékonyságát befolyásoló pszichológiai jelenségek, a tanári hatékonyság növelésének lehetőségei

SZAKIRODALOM PEDAGÓGIA

1. tétel:

- Chrappán M. (2020). *Didaktika I.* Debreceni Egyetemi Kiadó. Elérhető a következő linken:
<https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/d3c76629-426f-4db1-81fd-fd8b7bb98a9b/content>
- Chrappán M. (2022). A NAT evolúciója 2010–2021 között. *Educatio*, 31(1), 30–47.

2. tétel:

- Chrappán M. (2022). *Didaktika II.* Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Heacox, D. (2006). *Differenciálás a tanításban, tanulásban.* Szabad Iskolákért Alapítvány.

3. tétel:

- Bognárné Kocsis J. (2014). *Pedagógiai kutatások módszertana és statisztikai alapjai*. Pannon Egyetemi Kiadó.
- Buda A. (2011). *Értékelési filozófiák és pedagógiai mérés*. RE-PE-T-HA-KÖNYVEK (Sorozatszerkesztő: Chrappán Magdolna) Debreceni Egyetem Tudományegyetemi Karok https://www.researchgate.net/publication/309619743_Ertekelesi_filozofiak_es_pedagogiai_meres

4. tétel:

- Chrappán M. (2020). *Didaktika I.* Debreceni Egyetemi Kiadó. Elérhető a következő linken: <https://dea.lib.unideb.hu/server/api/core/bitstreams/d3c76629-426f-4db1-81fd-fd8b7bb98a9b/content>
- Ginnis, P. (2007). Tanítási és tanulási receptkönyv. Az izgalmas és élvezetes tanulás eszközei. Pécs, Pécsi Direkt kft. – Alexandra.
- Pusztai G., Ceglédi, T., Bacsikai, K., & Pallay, K. (szerk.) (2024). *Az iskola-szülő kapcsolattartás gyakorlatai. Intervenciók, programok, gyakorlatok pedagógusoktól pedagógusoknak*. Oktatáskutatók könyvtára 21. CHERD-H. https://real.mtak.hu/205869/7/Iskola-csal%C3%A1d%20kapcsolattart%C3%A1s_%20intervenci%C3%B3k%20programok%20gyakorlatok%20TORDELT_24.09.25.B5.pdf
- Szabó L. T (2010). Bevezetés a tanári mesterségbe. Debrecen, Debreceni Egyetemi Kiadó.
- Szűcs Tímea (2021). A mérnöktanári pálya kérdései. Nem is olyan egyszerű a tanári mesterség? „Koooperatív képzések és Oktatási innováció a Szakmai Tanárképzésben Kelet-Magyarországon (KOSZT)” az EFOP-3.5.2-17-2017-00001 számú projekt

5. tétel:

- Prantner Cs. (2025). Hibrid tanulást támogató digitális felületek innovatív tervezésének módszertana. Oktatói portál esettanulmányok. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. <https://doi.org/10.21862/Hibridtanulas/2025/4291>
- Buda A. & Györgyi Z. (szerk.) (2024). Mesterséges intelligencia és oktatás [Tematikus szám]. *Educatio*, 33(1). <https://www.akjournals.com/view/journals/2063/33/1/2063.33.issue-1.xml>

6. tétel:

- Czifrusz D. & Gyöngyösi K. (2023). SNI és BTMN tanulók a szakképzésben: fogalmi keretek és statisztikai adatok.

- Kovács K. E. (szerk.) (2024). *Különleges bánásmód a köznevelésben* Debreceni Egyetemi Kiadó ISBN 978-963-615-103-4
- Mohai K., Perlusz A. & Katona N. (2020). Útmutató az integrált és inkluzív oktatáshoz a többségi pedagógus számára.
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról. Online: http://njt.hu/cgi_bin/njt_doc.cgi?docid=154929.229239

7. tétel:

- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról, hatályos változat. Elérhető (Nemzeti Jogszabálytár): <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99700031.tv>
- Csók C., Alter E., Bacskai K., Dan B. A. & Pusztai G. (2025). A pedagógiai munkát segítő szakemberek lehetőségei a család-iskola partnerség erősítésében. In: Rébay Magdolna & Vincze Tamás: A bátorító pedagógus. 83–103. CHERD-Hungary. <https://mek.oszk.hu/28400/28491/>
- Csók C. (2026). A láthatatlan segítőktől az iskolai teammunkáig? Rekrutáció, szakmai szocializáció és hivatásfelfogás. Debrecen, CHERD-Hungary.
- Útmutató az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység bevezetéséhez és gyakorlatahoz az iskolában. Elérhető: https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/unios_projektek/efop194/194_Utmutato_iskola_190710.pdf
- V. Gönczi I. (2015). A gyermekvédelem és az iskola. In: Varga Aranka (szerk.): A nevelésszociológia alapjai. Pécs, PTE, 211–241. o. Elérhető: <https://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>

8. tétel:

- Ceglédi T. (2020). Reziliencia elméletek és gyakorlatok. In: Pusztai G. (2020). Nevelésszociológia: Elméletek, közösségek, kontextusok. *Debreceni Egyetemi Kiadó*.
- Ceglédi Tímea, Godó Katalin, Oláh Róbert (2020). Hátrányból reziliencia. Tananyag a Hátrányos helyzetű tanulók az iskolában c. kurzushoz. Debrecen: Debreceni Egyetem. 12-15., 25-30., 33-38., 38-49. oldalak
- Csók C. (2026). A láthatatlan segítőktől az iskolai teammunkáig? Rekrutáció, szakmai szocializáció és hivatásfelfogás. Debrecen, CHERD-Hungary.

- Várnagy E. & Várnagy P. (2000). A hátrányos helyzet pedagógiája. Comenius Bt., Pécs ISBN 963 9062 32 4

9. tétel:

- Engler Á. (2020). Családi közösségek. In Pusztai. G. (szerk.). *Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok* DUPress, Debrecen, 133-158.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Meleg Cs. (2015). Nevelésszociológiai problémakörök és nézőpontok. In Varga A. (szerk.). *A nevelésszociológia alapjai*. Pécs, Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar Neveléstudományi Intézet, Wlislócki Henrik Szakkollégium. pp. 19–36. URL: <http://mek.oszk.hu/14500/14566/14566.pdf>
- Pusztai G., Ceglédi, T., Bacskai, K., & Pally, K. (szerk.) (2024). Az iskola-szülő kapcsolattartás gyakorlatai. Intervenciók, programok, gyakorlatok pedagógusoktól pedagógusoknak. Oktatókutatók könyvtára 21. CHERD-H.
https://real.mtak.hu/205869/7/Iskola-csal%C3%A1d%20kapcsolattart%C3%A1s_%20intervenci%C3%B3k%2C%20programok%2C%20gyakorlatok%20 TORDELT_24.09.25.B5.pdf
- Pusztai, G. (Szerk.). (2025). A család-iskola partnerség szülői nézőpontból: Vizsgálatok három országban. CHERD-Hungary. <https://mek.oszk.hu/28400/28416/28416.pdf>

10. tétel:

- Ceglédi T. (2020). Reziliencia és kompenzáló tényezők. In Pusztai. G. szerk. *Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok* DUPress, Debrecen, 101-129.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Pusztai G. (2020). Az iskolai szocializáció értelmezési paradigmái. In Pusztai. G. szerk. *Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok* DUPress, Debrecen, 13-28.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Pusztai G. (2020). A tanulmányi életút során hasznosítható tőkefajták. In Pusztai. G. szerk. *Nevelésszociológia: elméletek, közösségek, kontextusok* DUPress, Debrecen, 29-54.
https://real.mtak.hu/137821/1/pusztai_nevelesszociologia_2020.pdf
- Varga A. (szerk.) (2015). *A nevelésszociológia alapjai*. Pécs: Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar, Neveléstudományi Intézet, Romológia és Nevelésszociológia Tanszék, Wlislócki Henrik Szakkollégium. <http://doi.org/10.15170/BTK.2015.00004>

